

Böjte Csaba: mindig hozzám jött, akit hívtam

Látogatóban a dévai Szent Ferenc Alapítvány gyerekotthonaiban

Erdély-szerte 2134 hátrányos helyzetű gyerek nevelkedik a dévai Szent Ferenc Alapítvány felügyelete alá tartozó 83 házban. Böjte Csaba gyerekbirodalmára szerte a nagyvilágban csodálattal tekintenek. Riportunkban próbálunk bepillantani a ferences szerzetes által 25 évvel ezelőtt létrehozott alapítvány munkájába.

A Kolozsvári Református Kollégium negyedik osztályos diákjai a dévai kiránduláson

A szocialista korszak „aranykorát” jelzi Déván annak az utcának a neve is, ahol Böjte Csaba gyerekbirodalmának a központját, a Szent Ferenc Alapítványt és a zömében félárva és árva gyerekeket gondozó Magyarok Nagyszasszonya Kollégiumot keressük. A Progresului (Haladás) utca végében áll az 1300-as években épült kolostor és ferences templom. Az oda vezető úton pedig a szocialista években épített és mára jórészt lerobbant négyemeletes tömbházak sorakoznak. A templom körüli régi lakónegyedek a múlt rendszer lerombolta, így csak sejteni lehet, hogy a római katolikus kolostor valami csoda folytán menekült meg. A rendszerváltás után 1992-től ez az épület lett a környékbeli számkivetett, elhagyott, nehézsorsú gyerekek menedéke. Innen nőtt ki magát a mára 2134 gyereket gondozó alapítvány, Böjte Csaba gyerekbirodalmának a központja.

Jómagam egy kolozsvári gyerekcsapattal érkezem Dávára pedagógus feleségem kíséretében. Elképzelésünk az, hogy a rendezett családi körülmények között felnövekvő gyerekek lássák, milyen az árvaházi keretek között élő gyerekek élete, és elbeszélgessenek, játszanak velük és megismerjék egymás gondolatait. A tervről hamar kiderül, sikeres. A példás körülmények között nevelt és gondozott, zömében Hunyad megyei nehéz sorsú gyerekek nagy örömmel fogadják kolozsvári társaikat, és közös játékok, focimeccs és estébe nyúló beszélgetések fűszerezik a találkozót. Az egyik dévai alapítványi ház vendégszobáiban kapunk szállást, ez a megoldás is besegít az alapítvány pénzügyeibe. Mint

kiderül, erdélyi és magyarországi turisták részéről nagy az érdeklődés az ilyen szállás iránt.

Nevelők és neveltek

A dévai kolostor szomszédságában az alapítvány egy négyemeletes tömbházat vásárolt meg az előtte levő tágas udvarral együtt, amelynek egy részén korszerű játszóteret és foci pályát alakítottak ki. Minden lakásban egy-egy nevelő gondozásában 8–10 gyerek nevelkedik, külön a lányok és külön a fiúk. Több ilyen szobát is megnéztem: a szép berendezésű lakásokban példás rend és tisztaság fogad.

Vitalis Alex tizenegyedikes fiatalember magyarázza el napi programját. Reggel hatkor ébresz-

tő, majd mosakodás, takarítás és fél héttől hétig reggeli a tömbházak melletti közös ebédlőben. A lakásokban nincs konyha: a nevelő kíséretében minden gyerek az étkezőben eszik reggel, délután, a tanórák befejezése után és este. Akárcsak egy jól működő kollégiumi bentlakásban, programja van a délutáni tanulásnak és a szabadidős tevékenységeknek egyaránt. Este a nevelő kikérdezi a megtanult házi feladatot, majd 10 óra körül takarodó, lefekvés. „Hétvégén különböző programjaink vannak. Rendszeresen eljárunk kirándulni, a kisebbeknek tevékenységeket szerveznek, a nagyobbak pedig fociznak, kosaraznak, mindenki a kedve szerint töltheti a szabadidejét” – magyarázza Alex.

Izgalmas focimeccs vendégek és vendéglátók között a dévai kollégium udvarán

FOTÓK: MAKKAY JÓZSEF

Segélyadomány a dévai árva gyerekeknek

Jó pár ügyes cigánygyereket is látok a bentlakók között. A húsz éve fiúkat nevelő Szemeti Krisztina szerint több olyan cigánygyereke volt, aki érettségizett vagy tovább tanult. A két évtized alatt mintegy 150 fiú került ki a gondozásából, többen egyetemet, főiskolát végeztek Kolozsváron vagy Marosvásárhelyen. Az elvált asszony saját fiát is együtt nevelte az árva és félárva gyerekekkel egy lakásban. A Marosvásárhelyen, kertészmérnöki szakon végzett fia az alapítvány nagyszalontai házában felnőtt lányt vett feleségül, ma már boldog családapa.

Szemeti az évek során annyira hozzászokott a fiúkhoz, hogy mindig csak fiúcsapatot nevelt. Képes üzenetek és levelek bizonyítják: az időközben kiröppent neveltjei mennyire hálásak a sokévi munkájáért. Családapaként sokan ma is tartják vele a kapcsolatot, felhívják telefonon, megosztják vele gondjait és örömeiket.

A főállású nevelő élete – aki állandó munkaviszonyban áll a Gyerekvédelmi Hatósággal – nem könnyű feladat, hiszen munkáját folyamatosan ellenőrzi nemcsak az alapítvány, hanem az állami hatóság is. Felelőssége nagy, hiszen aki szülő, az jól tudja, egy-két gyereket sem könnyű nevelni,

nemhogy tízet. A nevelőnek évente egy hónap szabadság jár nyáron, amikor a gyerekeket táborokba viszik Erdélybe és Magyarországra. Az év többi időszakában mindig együtt van neveltjeivel: együtt esznek, együtt tanulnak, együtt kirándulnak.

Krisztina szerint ezt a munkát csak nagy elköteleződéssel lehet vállalni, hivatásnak tekinteni, ő viszont szereti, és kitart mellette. Igaz, ma már nincs nagy érdeklődés az újabb állások betöltése iránt, de mindig akadnak olyanok, akik legalább megpróbálkoznak vele. Ha nem megy, abbahagyják, de a többség kitart. Mielőtt valaki erre adja a fejét, alapos kiképzésen, kurzusokon kell részt vennie, hogy a gyerekvédelmi hatóság beleegyezését adja az állás betöltéséhez. Vannak egyedülálló nevelők és házaspárok is, ahol rendszerint az anya vállalja a nevelői teendőket. De az egykori neveltekből is visszatérnek nevelőnek leróni valamit abból a hálából, amivel itt eltöltött éveiket szeretnék viszonzni.

Menedék a szétesett családokból

Minden ide kerülő gyerekek megvan a maga története. Déván jórészt már csak Hunyad megyei gyerekek vannak. Megyénként mindenhol helyi házakban oldotta meg az alapítvány a gyerekek gondozását. A kezdeti években Böjte Csaba járta a nyomornegyedeket, és úgy szedte össze a lecsúszott családok gyerekeit. Ma már a világhálón elérhető információknak köszönhetően jelentkeznek hozzátartozók, özvegyen maradt szülők vagy éppen helyi közösségi vezetők, hogy a kilátástalan helyzetben levő gyerekeket behozzák az alapítványhoz.

Ahány gyerek, annyi élettörténet elevenedik meg az újságíró előtt. Egy tízéves kislány egyedül szoba velem, és miután elmondom neki, hogy nekem is van két gyerekem, kiböki: nem emlékszik az édesapjára. Valamikor régen látta, talán kisgyerekként, de az anyjáról sem tud sokkal többet.

FOLYTATÁS A 9. OLDALON